

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นางสาวเปรมฤดี แซ่งยี่
นายจตุพร บุญประเสริฐ
นายศุภกร เลิศอมรมีสุข
นายแสนรัก บัวทอง
นางจรรยาวรรณ ศรีฉายา

ศษ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, อ.ม. (ภาษาไทย)
ศษ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, อ.ม. (ภาษาไทย)
อ.บ. (ภาษาไทย), อ.ม. (ภาษาไทย)
ศษ.บ. (ภาษาไทย), ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย)
ศศ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, ศศ.ม. (ภาษาไทย)

ผู้ตรวจ

รศ.กัญญรัตน์ เวชศาสตร์
รศ.สมพร ร่วมสุข
ผศ. ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม

อ.บ. (ภาษาไทย), อ.ม. (ภาษาไทย)
กศ.บ. (ภาษาไทย), กศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีไทย)
ศษ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, อ.ม. (ภาษาไทย),
ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน)

บรรณาธิการ

นายพิชชกร ปะทะวัง

ศศ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, ศศ.ม. (ภาษาไทย)

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-93514-4-3

บริษัท กูรูมีเดีย จำกัด
KURU MEDIA CO., LTD.

จัดพิมพ์โดย บริษัท กูรูมีเดีย จำกัด

๘๗/๑๒๙ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๙๕๔-๔๘๑๘ โทรสาร ๐-๒๕๘๐-๒๙๒๓

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท กูรูมีเดีย จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เรียบเรียงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เนื้อหาของหนังสือเรียนเล่มนี้แบ่งออกเป็น ๑๒ หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย การอ่านออกเสียง
บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง การอ่านวิเคราะห์ การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ และการ
เขียนจดหมาย การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงงาน การพูดสรุปความและการพูดแสดง
ความคิดเห็น การพูดนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า เสียงในภาษาไทย การสร้างคำในภาษาไทย
ชนิดของคำ ระดับภาษา การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ และสำนวนไทย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้ จะอำนวยประโยชน์ต่อผู้สอนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้
เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท กรุมีเดีย จำกัด

หน่วยการเรียนรู้ที่	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง	๑
๑	ความสำคัญของการอ่าน จุดมุ่งหมายในการอ่าน ความหมายของการอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	๒ ๒ ๔ ๔ ๖
หน่วยการเรียนรู้ที่	การอ่านวิเคราะห์	๑๕
๒	การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การอ่านวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสาร การอ่านวิเคราะห์คุณค่าของสาร มารยาทในการอ่าน	๑๖ ๒๑ ๒๔ ๒๖ ๓๐

หน่วยการเรียนรู้ที่	การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ และการเขียนจดหมาย	๓๓
๓	หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียน การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนจดหมาย	๓๔ ๓๔ ๓๙ ๔๓
หน่วยการเรียนรู้ที่	การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงงาน	๕๓
๔	การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงานโครงงาน	๕๔ ๕๕
หน่วยการเรียนรู้ที่	การพูดสรุปความและการพูดแสดงความคิดเห็น	๖๔
๕	การพูดสรุปความ การพูดแสดงความคิดเห็น มารยาทในการฟัง การดู และการพูด	๖๕ ๖๘ ๗๑
หน่วยการเรียนรู้ที่	การพูดนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า	๗๓
๖	การพูดนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า มารยาทในการฟัง การดู และการพูด	๗๔ ๗๕

หน่วยการเรียนรู้ที่	เสียงในภาษาไทย	๗๗
๗	เสียงในภาษา และการเกิดเสียง	๗๘
	เสียงพยัญชนะ	๗๘
	เสียงสระ	๘๒
	เสียงวรรณยุกต์	๘๔

หน่วยการเรียนรู้ที่	การสร้างคำในภาษาไทย	๘๘
๘	ความหมายของคำ	๘๙
	การประสมคำ	๘๙
	การซ้อนคำ	๙๑
	การซ้ำคำ	๙๓

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชนิดของคำ	๙๖
๙	คำนาม	๙๗
	คำสรรพนาม	๙๘
	คำกริยา	๙๙
	คำวิเศษณ์	๑๐๐
	คำบุพบท	๑๐๐
	คำเชื่อม	๑๐๑
	คำอุทาน	๑๐๑

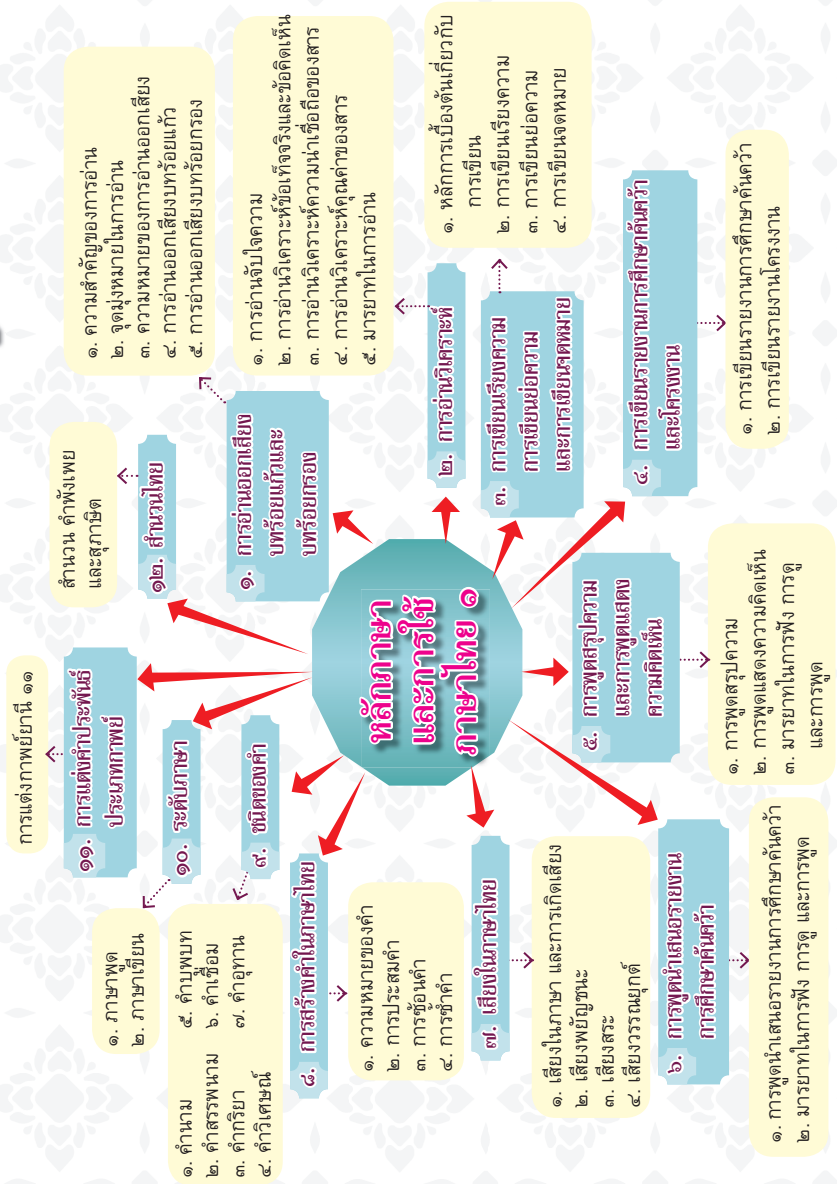
หน่วยการเรียนรู้ที่	ระดับภาษา	๑๐๓
๑๐	ภาษาพูด	๑๐๔
	ภาษาเขียน	๑๐๔

หน่วยการเรียนรู้ที่	การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์	๑๐๘
๑๑	การแต่งกาพย์ยานี ๑๑	๑๐๙

หน่วยการเรียนรู้ที่	สำนวนไทย	๑๑๒
๑๒	สำนวน คำพังเพย และสุภาษิต	๑๑๓

บรรณานุกรม	๑๑๘
------------	-----

แผนภาพแสดงสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๑)
- มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๔)

แนวคิด

การอ่านออกเสียง แบ่งเป็น ๒ รูปแบบ คือ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ซึ่งบทร้อยกรองยังสามารถอ่านได้ทั้งออกเสียงธรรมดา และอ่านทำนองเสนาะ การเรียนรู้หลักการอ่านออกเสียงที่ถูกต้องจะช่วยให้ทักษะการอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการอ่าน
- จุดมุ่งหมายในการอ่าน
- ความหมายของการอ่านออกเสียง
- การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
- การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

❀ ความสำคัญของการอ่าน ❀

การอ่าน เป็นกระบวนการรับสารผ่านตัวอักษรที่เขียนขึ้น โดยผู้ส่งสาร เมื่อผู้อ่านอ่านเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านนิทาน อ่านข่าว อ่านป้ายโฆษณา อ่านคำบรรยาย อ่านข้อความจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ก็จะทราบความมุ่งหมายของผู้เขียน ในปัจจุบัน **นวัตกรรมของการสื่อสาร** มีความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้มีการผลิตสื่อในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น จึงทำให้ การรับสารด้วยการอ่านมีความจำเป็นต่อการรับสารในรูปแบบเหล่านี้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้คนที่อ่านมากเป็นคนมีความรู้กว้างขวาง ทันยุคทันสมัย และรับรู้เรื่องราวต่างๆ ที่มีประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

❀ จุดมุ่งหมายในการอ่าน ❀

การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้อ่านว่าจะเลือกอ่านเพื่อพัฒนาตนเองในด้านใด ทั้งนี้สามารถจำแนกจุดมุ่งหมายของการอ่านอย่างกว้างๆ ได้ดังนี้

๑. **การอ่านเพื่อความรู้** เป็นการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้และข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ทราบความเป็นไปของสถานการณ์ในปัจจุบันและเพื่อพัฒนาความรู้และวิชาชีพของผู้อ่าน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ตำรา หนังสือเรียน บทความวิชาการ ประกาศ ใบปลิว สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

จากบันทึกของจีนกล่าวว่าในสมัยสุโขทัยมีการใช้ผ้าชนิดต่างๆ เป็นเครื่องนุ่งห่ม มีราคาสำหรับภักษัตริย์และชนชั้นสูง ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าแพร ผ้ากำมะหยี่ และผ้าเบญจรงค์ (ผ้าฝ้ายย้อมเป็นสีต่างๆ รวม ๕ สี คือ สีดำ สีขาว สีแดง สีเขียว และสีเหลือง) นอกจากนี้ ในหนังสือไตรภูมิพระร่วงยังกล่าวถึงชื่อผ้าชนิดต่างๆ ได้แก่ ผ้าสุกุลพัสดร์ ผ้าเล็กหลก ผ้าสาสี ผ้าชมพู โดยอธิบายว่า ผ้าสุกุลพัสดร์เป็นผ้าขาวเนื้อดี* ส่วนผ้าอื่นๆ ไม่ได้บอก รายละเอียดไว้

(“ผ้าไทย” สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม ๘)

* ชะอม แก้วคล้าย กล่าวว่า คำว่า “สุกุลพัสดร์” แปลว่า ผ้าสำหรับสุกุลผู้ดี ส่วนคำที่มีความหมายว่า ผ้าขาวเนื้อดี คือ สุกกพัสดร์

๒. **การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน** เป็นการอ่านเพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน จัดเป็นการอ่านตามความพอใจและความสนใจของผู้อ่าน อาจเป็นการอ่านในลักษณะของงานอดิเรก เพื่อความผ่อนคลาย เช่น อ่านการ์ตูน นิทาน เรื่องสั้น นิยาย นวนิยาย บทร้อยกรอง สารคดี ฯลฯ

นานมาแล้ว เทพดาโปรดให้ข้าวก่มนุชย์น้อยมาก จึงให้ควายไปบอกกล่าวกับ มนุษย์ “ให้รับประทานข้าวสามวันต่อหนึ่งมื้อ”

เจ้าทวยสำคัญผิด จึงบอกกล่าวกับมนุษย์ว่า “ให้รับประทานข้าววันละ ๓ เวลา” ผลที่ตามมาคือ ข้าวไม่พอกิน มนุษย์แต่ละคนซบเซาผิดปกติ เทพดาทราบเรื่องเข้า จึงได้ต่อว่าเจ้าทวยและลงโทษให้ช่วยมนุษย์ไถนา มนุษย์จะได้มีข้าวกินอิ่มท้อง

ฝ่ายมนุษย์ก็รู้จักบุญคุณเจ้าทวย ทุกปีถึงเวลากินข้าวใหม่ก็ต้องให้เจ้าทวยได้กินก่อนมนุษย์

(“ควายไถนา” ควายให้กำเนิดคน รวมคำบอกเล่าเคล้านิทานเกี่ยวกับควาย วีระพงศ์ มีสถาน และ สิริกาญจน์ รัตนเกตุ)

๓. **การอ่านเพื่อความจรรโลง* ใจ** เป็นการอ่านเพื่อยกระดับและพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายและจิตใจเบิกบาน เช่น การอ่านเรื่องพระธรรมเทศนา โอวาท สุนทรพจน์ กวีนิพนธ์และบทความที่ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน

ปัญญาเกิดแต่เรียนและคิด เรียนนั้นหมายได้ทั้งเรียนด้วยหู เรียนด้วยตา คือ ฟังที่มีผู้สอนก็ได้ อ่านที่มีผู้เขียนก็ได้ เห็นที่ปรากฏให้เห็นก็ได้ เรียนดังกล่าวทุกอย่างต้องเรียน และคิดจนเป็นปัญญา จึงจะได้ประโยชน์จริงจากการเรียน

อะไรๆ มากมายที่ได้พบ ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง ไม่ว่างเว้น แม้ใช้ความคิดประกอบ ความรู้ทางพระพุทธศาสนาที่ได้ศึกษาแล้วย่อมได้ปัญญาเห็นจริง แม้ทำให้เนื่องๆ

(“ปัญญาอันเกิดแต่การเรียนและการคิด”

พระนิพนธ์สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร)

* จรรโลง ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า ก. พึงไว้ไม่ให้เซหรือไม่ให้ล้มลง, ผดุง, ค้ำชู, เช่น จรรโลงประเทศ, บำรุงรักษาและเชิดชูไว้ไม่ให้เสื่อม เช่น จรรโลงศาสนา.

❀ ความหมายของการอ่านออกเสียง ❀

การอ่านออกเสียง หมายถึง การแปลความตัวอักษรมาเป็นเสียงพูดโดยการเปล่งเสียงอย่างมีศิลปะ มีการสอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึก เพื่อให้เกิดความไพเราะและสอดคล้องกับเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน การอ่านออกเสียงมี ๒ รูปแบบ คือ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

❀ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ❀

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว คือ การอ่านสารหรือข้อความที่เขียนด้วยวิธีบรรยาย พรรณนา เทศนา หรือสารก โดยการเปล่งเสียงธรรมดา อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี ด้วยน้ำเสียงไพเราะ น่าฟัง และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. สืบหาข้อความหรือสารที่อ่าน ด้วยการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ทราบประเภทของข้อความที่จะนำมาอ่าน เช่น สารคดี บันเทิงคดี ข่าว นิทาน
๒. พิจารณาคำศัพท์และวิธีการอ่านคำ ในขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องรู้จักคำ รู้ความหมายของคำ รู้วิธีการอ่านคำที่ถูกต้อง เพื่อจะได้อ่านคำได้ถูกต้องตรงตามความหมายของสาร
๓. ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านว่าสารมีเนื้อหาสำคัญอย่างไร เช่น พิจารณาวัตถุประสงค์ น้ำเสียง เจตนา อารมณ์ ความคิด ของผู้เขียน เพื่อจะได้ถ่ายทอดอารมณ์ขณะที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
๔. มีความมั่นใจในการออกเสียงตามอักขรวิธีไทยอย่างถูกต้อง รวมทั้งการเว้นวรรคตอน การออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ คำพ้อง คำศัพท์เฉพาะ เป็นต้น
๕. ขณะอ่านควรเว้นจังหวะการหายใจให้ถูกต้อง ดังนี้
เครื่องหมาย / แทนการหยุดเว้นจังหวะหายใจช่วงสั้นๆ
เครื่องหมาย // แทนการหยุดเว้นจังหวะหายใจที่ยาวกว่าเครื่องหมาย /
๖. ใช้น้ำเสียงที่ไพเราะน่าฟัง ดังชัดเจนได้ยินทั่วถึง
๗. ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน

❖ ตัวอย่าง บทอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ชนิดบรรยาย ❖

ผู้เขียนเดินผ่านคอกหมูที่สาธิตกรรมวิธีการทำหมูแฮม/จึงเริ่มเข้าใจว่าทำไมหมูแฮมของออสเตรเลียหรือเยอรมนีจึงมีชื่อเสียงไปทั่วโลก/เพราะมีวิธีถนอมอาหารสดด้วยการใช้เกลือเป็นเวลาหลายพันปี/กระทั่งค้นพบและถ่ายทอดสูตรเด็ดของการทำหมูแฮม/โดยเฉพาะชาวหมูอันลือชื่อ//

พอถึงเหมืองเกลือซึ่งเป็นอาคารเก่าที่ได้รับการบูรณะ/เจ้าหน้าที่จะนำชุดคล้ายคนทำงานในเหมืองมาให้เปลี่ยน/เพื่อความปลอดภัยและย้ำให้ปฏิบัติตามไคด์อย่างเคร่งครัด/เพราะภายในลึกมาก/ต้องนั่งรอคิวเข้าอุโมงค์ที่เปิดให้ชมเป็นรอบๆ//เมื่อได้เวลาพวกเราเดินตามทางสู่ประตูเล็กๆ/เข้าไปในอุโมงค์ตามเส้นทางที่คนงานเหมืองผ่านเข้าออกหลายพันปี/ยิ่งลึกอากาศยิ่งเริ่มหนาวขึ้นทางก็แคบลงเรื่อยๆ

(“เหมืองเกลือเก่าแก่ที่สุดในโลก” สารคดีโดย วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์)

❖ ตัวอย่าง บทอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ชนิดพรรณนา ❖

ราตรีหนึ่ง/เป็นราตรีที่สดลม/แต่ท้องฟ้าแปรพรายไปด้วยดวงดาวแห่งสวรรค์/แมกไม้ใหญ่ยืนตัวสงบนิ่ง/ปราศจากการรบกวนแม้แต่หนอน/จันทร์ลับพุ่มโคกไปแล้ว/ประกายละเลื่อมพรายของวังน้ำเบื้องล่าง/สะท้อนระยิบระยับเมื่อคราต้องแสงดาว/ราวกับพื้นกำมะหยี่ที่ถูกลมพัดไหวตัวที่ทำให้ปรากฏมันเลื่อมขึ้น ฉะนั้น//ณ ราตรีอันสงบเยือกเย็นนี้/ลำนำเพลงรักบทหนึ่งแผ่ควมมา กับบรรยาอากาศอันสด/ลอยระริกไปสัมผัสผิวน้ำเย็น/และสะท้อนทวนกังวานกลับมาแผ่ซ่านไปทั่วทุกซอกทุกมุม

(“จุฬาทรีคุณ” พนมเทียน)

✿ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ✿

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง คือ การอ่านสารหรือข้อความที่เรียบเรียงขึ้นด้วยฉันทลักษณ์ ในรูปแบบของกวีนิพนธ์ มีการใช้เสียงที่เสนาะ ไพเราะตรงตามลีลาของบทร้อยกรองแต่ละประเภท

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง อ่านได้ ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา มีลักษณะการอ่านเช่นเดียวกับการอ่านบทร้อยแก้ว แต่เน้นในเรื่องของทำนอง จังหวะ และลีลา ให้ถูกต้องตามรูปแบบของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๒. อ่านออกเสียงทำนองเสนาะ คือ การอ่านบทร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ให้เกิดเป็นท่วงทำนอง ตามลักษณะบังคับของฉันทลักษณ์ที่กำหนด โดยใช้เสียงที่มีระดับสูง-ต่ำ การเอื้อนเสียง การทอดเสียง การหลบเสียง ฯลฯ เพื่อให้เกิดความไพเราะกลมกลืนน่าฟัง

หลักการเบื้องต้นของการอ่านทำนองเสนาะ

การอ่านทำนองเสนาะมีหลักการเบื้องต้น ดังนี้

๑.

อ่านให้ถูกอักขรวิธี คือ การอ่านที่ถูกต้องตามอักขรวิธีไทย ทั้งเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัด อ่านคำยัติภังค์ให้เชื่อมเป็นคำเดียวกัน โดยไม่เสียจังหวะ ไม่ตกหล่น ไม่ต่อเติม และไม่ตั่วตัว

๒.

อ่านให้ถูกจังหวะ คือ อ่านได้ถูกจังหวะของคำประพันธ์แต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกันตามฉันทลักษณ์ ต้องรู้จักแบ่งจังหวะและวรรคตอนของบทประพันธ์ให้ถูกต้อง อ่านให้ลงสัมผัส เอื้อนเสียง ทอดเสียง และหลบเสียงในช่วงที่เหมาะสม

๓.

อ่านให้มีทำนอง คือ การอ่านตามจังหวะหรือทำนองของคำประพันธ์แต่ละประเภท ตามรูปแบบของฉันทลักษณ์ที่กำหนด

๔.

อ่านให้มีเสียงดัง คือ การเปล่งเสียงให้มีเสียงสัมผัส จังหวะ และทำนองที่ดังฟังชัดเจน ได้ยินทั่วกันแต่ไม่ใช่ลักษณะตะโกน และต้องอ่านให้ตรงกับระดับเสียงของตนเอง

๕.

อ่านให้มีอารมณ์ คือ การอ่านที่ต้องอาศัยการตีความเพื่อให้เข้าใจความรู้สึกของกวี โดยเสียงที่เปล่งออกมาจะต้องมีน้ำเสียงสอดคล้องกับอารมณ์ต่างๆ ที่กวีต้องการจะสื่อความแก่ผู้อ่าน มีอารมณ์รัก โศก ตื่นเต้น คึกคัก ขบขัน เกลียดชัง เป็นต้น

ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะ

๑. ฟีกอ่านกลอนสุภาพด้วยเสียงธรรมดาแบบร้อยแก้ว เพื่อฝึกแบ่งวรรคตอน การลงจังหวะ การส่งสัมผัส และการใช้เสียงหนัก-เบา

๒. สำนวนคำศัพท์ยาก เพื่อให้เข้าใจวิธีการอ่านและทราบความหมายที่ถูกต้องของคำศัพท์

๓. การนับจำนวนคำในบทร้อยกรองมีวิธีการนับจำนวนคำที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์นั้น โดยทั่วไป ๑ พยางค์ เท่ากับ ๑ คำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการอ่านด้วยเสียงหนักเบา เช่น

บุษบา นับเป็น ๒ คำ (หนัก-อะกึ่งเสียง-หนัก)

หรือ ๓ คำ (หนัก-หนัก-หนัก)

กมล นับเป็น ๑ คำ (อะกึ่งเสียง-หนัก)

หรือ ๒ คำ (หนัก-หนัก)

บพิตร นับเป็น ๑ คำ (อะกึ่งเสียง-หนัก)

หรือ ๒ คำ (หนัก-หนัก)

รัตนโกสินทร์ นับเป็น ๕ คำ (หนัก-หนัก-หนัก-หนัก-หนัก)

๔. ฟีกสังเกตบางคำที่ต้องออกเสียงเป็นกรณีพิเศษ การอ่านในลักษณะนี้เรียกว่า การอ่านเอื้อสัมผัส หมายถึง การแปรเสียงอ่านของคำให้มีเสียงที่รับสัมผัสกัน เช่น

สี่ที่เลี้ยงเคียงวอจรรจุ อ่านว่า จอ - จะ - รัน (เสียง จอ สัมผัสกับเสียง วอ)

ขึ้นนึ่งยังมีอวน จะพาบังจรรจุ อ่านว่า จอน - จะ - รัน (เสียง จอน สัมผัสกับเสียง ออ)

พระโคบุตรเหวชิตกับบิดูเรศ อ่านว่า บิด - ตุ - เรด (เสียง บิด สัมผัสกับเสียง ชิต)

มาพร้อมหน้าบนบอภวันท์ อ่านว่า อบ - พิ - วัน (เสียง อบ สัมผัสกับเสียง นบ)

วิธีการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

๑. การอ่านกลอนสุภาพ

๑) การแบ่งจังหวะ กลอนสุภาพ ๑ บท มี ๔ วรรค ได้แก่ วรรคต้น วรรครับ วรรครอง และวรรคส่ง กำหนดให้คำในแต่ละวรรคมีจำนวน ๗-๘ คำ โดยจังหวะของกลอนสุภาพแบ่งได้ดังนี้ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

วรรคละ ๗ คำ ให้แบ่งวรรคในการอ่านเป็น ๒/๒/๓ หรือ ๓/๒/๒

อักษร/กลอนเพราะ/เสนาะพร้อม	กลมกล่อม/เกลี้ยงกลิ้ง/ทุกสิ่งหวัง
ขับร้อง/คล่องเสียง/สำเนียงดัง	เพราะทั้ง/ทำนอง/ถูกต้องกัน
เช่นดนตรี/ไพเราะ/ไพเราะ	ถูกสำรับ/จับใจ/ไฝฝืน
ไม่ขัด/ข้องเสียง/พร้อมเพรียงกัน	ฟังพลัน/เผลอหลับ/จับใจเพลิน

(“ประชุมลำนำ” หลวงธรรมาภิรมณ์ (ถึก จิตรกรถึก))

วรรคละ ๘ คำ ให้แบ่งวรรคในการอ่านเป็น ๓/๒/๓

พอแสงแดด/แผดร้อน/อ่อนอ่อนอุ่น	กระต่ายตุ่น/ต่างต่าง/บ้างต่างขาว
สุกรป่า/ข้ามด/เหมือนแมวคราว	เวลาเช้า/ชักฟุ้ง/ออกทุ่งนา
เด็กเด็กโตด/โลดไล่/กระต่ายหลบ	จับประจบ/หกล้ม/สมน้ำหน้า
สนุกในไพรพนัส/รติยา	ทั้งบรรดา/เด็กน้อย/ก็พลอยเพลิน
	("นิราศพระปฐม" สุนทรภู่)

วรรคละ ๙ คำ ให้แบ่งวรรคในการอ่านเป็น ๓/๓/๓

มาเกิดยิ้ม/ยิ้มแย้มรับ/รับความสุข	ทำที่ทุกข์/ทุกข์ทาง/ทางนักรู้
เมื่อมีใคร/ใครเขาเอื้อ/เอื้อเอ็นดู	พลอยรับรู้/รู้ด้วยมิตร/มิตรไมตรี
ไม่มีมี/มีอย่างใคร/ใครอื่นเขา	เพียงว่าเรา/เรายังรัก/รักศักดิ์ศรี
มีคุณธรรม/ทำแต่สิ่ง/สิ่งที่ดี	เท่ากับมี/มีทุกอย่าง/อย่างต้องการ
	("รอยทราย" วันเนา ฐิติน)

๒) การใส่ทำนอง กลอนสุภาพ วรรคระดับและวรรครับใช้เสียงสูง โดยคำสุดท้ายในวรรครับที่เป็นเสียงจัตวาจะต้องเอื้อนเสียงให้สูง ในวรรครองและวรรคส่งใช้เสียงต่ำ และในวรรคส่งนิยมทอดเสียงลงเมื่อจบบท (เครื่องหมาย ๗ แทนการเอื้อนเสียง)

พระโหมยง/องค์ภัย/มณีนาค	เพลินประพาส/พิศดู/หมู่มัจฉา ๗ ๗
เหล่าจลาม/ล้วนจลาม/ตามกันมา	ค่อยเคลื่อนคลา/คล้ายคล้าย/ในสายชล
จนากอยู่/คู่จนาก/ไม่จากคู่	ขึ้นฟองฟู/ฟ่นฟอง/ละอองฝน ๗
ฝูงพิมพา/พาฝูง/เข้าแฝงวน	บ้างผุดพ่น/พองน้ำ/บ้างดำจร
	("พระอภัยมณี" สุนทรภู่)

๒. การอ่านกลอนสักวา

๑) การแบ่งจังหวะ กลอนสักวามีฉันทลักษณ์คล้ายกับกลอนเจ็ดและกลอนแปด (กลอนสุภาพ) กลอนสักวา ๑ บท มี ๘ วรรค ขึ้นต้นวรรคแรกด้วยคำว่า "สักวา" และจบในวรรคสุดท้ายด้วยคำว่า "เอย" จำนวนคำของกลอนสักวา ๑ วรรค มีได้ตั้งแต่ ๖-๙ คำ ดังนั้นการแบ่งจังหวะของกลอนสักวาจึงเหมือนกับจังหวะของกลอนเจ็ดและกลอนแปด (กลอนสุภาพ) คือ ถ้าในวรรคมี ๖ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๒/๒ ถ้ามี ๗ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๒/๓ หรือ ๓/๒/๒ ถ้ามี ๘ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๓/๒/๓ ถ้ามี ๙ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๓/๓/๓ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

สักวา/หวานอื่น/มีหมื่นแสน
ไม่เหมือนมั่น/พจมาน/ที่หวานหอม
กลั่นประเทียบ/เปรียบดวง/พวงพะยอม
อาจจะน้อม/จิตโน้ม/ด้วยโลมลม
มั่นลือสาม/หยาบหยาบ/ไม่ปลาบปลื้ม
ดังดุดตี๋ม/บอระเพ็ด/ต้องเข็ดขม
ผู้ดีไพร่/ไม่ประกอบ/ชอบอารมณ์
ใครฟังลม/มีหน้า/ระอาเอย
("สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน" พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงบดินทรไพศาลโสภณ)

๒) การใส่ทำนอง กลอนสักวาใส่ทำนองเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ (เครื่องหมาย ๗ แทนการเอื้อนเสียง)

สักวา/ดาวจะเข้/ก็เทหก
ศิระตก/หันทาง/ขึ้นกลางทาว ๗
เป็นวันแรม/แจ่มแจ้ง/ด้วยแสงดาว
น้ำค้างพราว/ปรายโปรย/โรยละออง
ลมเรื่อยเรื่อย/เฉื่อยฉิว/ต้องผิวเนื้อ
ความหนาวเหลือ/ทานทน/กระมลหมอง ๗
สกุณา/กาตุเหว่า/ก็เร้าร้อง
ดูแสงทอง/จับฟ้า/ขอลาเอย
("สักวาดาวจะเข้ก็เทหก" (ของเก่า) ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

๓. การอ่านกลอนนิราศ

๑) การแบ่งจังหวะ กลอนนิราศมีฉันทลักษณ์คล้ายกับกลอนสุภาพ คือ กลอนนิราศ ๑ บท มี ๔ วรรค กลอนนิราศจะขึ้นต้นที่วรรครับ มีจำนวนคำในวรรคตั้งแต่ ๗-๙ คำ การแบ่งจังหวะจึงเหมือนกับกลอนสุภาพ คือ ถ้าในวรรคมี ๗ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๒/๓ หรือ ๓/๒/๒ มี ๘ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๓/๒/๓ และถ้ามี ๙ คำ แบ่งเป็น ๓/๓/๓ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

ดั่งศรีสัก/ปักชำ/ระกำทรง	โอ้อาลัย/ใจหาย/ไม่วายห่วง
เจ้าคุณแค้น/แสนโกรธ/พิโรธพี่	เสียดายดวง/จันทร์/พวงงาม
จนพระหน่อ/สุริย์วงศ์/ทรงพระนาม	แต่เดือนนี้/จนย่าง/เข้าเดือนสาม
	จากอาราม/แรมร้าง/ทางกันดาร
	(“นิราศพระบาท” สุนทรภู่)

๒) การใส่ทำนอง กลอนนิราศใส่ทำนองเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ (เครื่องหมาย / แทนการเอื้อนเสียง)

รับกฐิน/ภิญโญ/ไมทนา	เดือนสิบเอ็ด/เสร็จธุระ/พระวสา /
ออกจากวัด/ทัศน/ดูอาวาส	ขุติลา/ลงเรือ/เหลืออาลัย
สามฤดู/อยู่ดี/ไม่มีภัย	เมื่อตรุษสารท/พระวสา/ได้อาศัย /
	มาจำไกล/อาราม/เมื่อยามเย็น
	(“นิราศภูเขาทอง” สุนทรภู่)

๔. การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

๑) การแบ่งจังหวะ กาพย์ยานี ๑๑ ๑ บท มี ๔ วรรค แบ่งเป็น วรรคหน้า ๕ คำ วรรคหลัง ๖ คำ วรรคหน้าแบ่งจังหวะเป็น ๒/๓ วรรคหลังแบ่งเป็น ๓/๓ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

มัสมั่น/แกงแก้วดา	หอมยี่หระ/รสร้อนแรง
ชายใด/ได้กลิ่นแกง	แรงอยากให้/ไฟฝันหา
ยาใหญ่/ใส่สารพัด	วางจานจัด/หลายเหลือตรา
รสดี/ด้วยน้ำปลา	ญี่ปุ่นล้ำ/ย้ายวนใจ
	(“กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน” พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

๒) การใส่ทำนอง กาพย์ยานี ๑๑ วรรคที่ ๑, ๒ และ ๔ นิยมอ่านเสียงเสมอกัน หรือขึ้นลงตามเสียงวรรณยุกต์ ส่วนวรรคที่ ๓ นิยมอ่านด้วยเสียงสูงแล้วเอื้อนเสียงตรงคำสุดท้ายของวรรค (เครื่องหมาย / แทนการเอื้อนเสียง)

ล่าเตียง/คิดเตียงน้อง	นอนเตียงทอง/ท่าเมืองบน
ลดหลั่น/ชั้นขอบกล /	ยลอยากนิทร/คิดแนบนอน
เห็นห่ม/รุ่มทรงเร้า	รุ่มรุ่มเร้า/คือไฟฟอน
เจ็บไกล/ใจวาวรรณ /	ร้อนรุ่มรุ่ม/กลุ่มกลางทรง
	(“กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน” พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

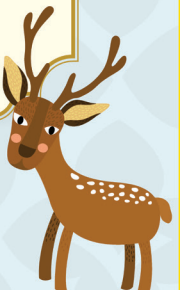
๕. การอ่านกาพย์ฉก ๑๖

๑) การแบ่งจังหวะ กาพย์ฉก ๑๖ ๑ บท มี ๓ วรรค แบ่งเป็น วรรคแรก ๖ คำ วรรคที่สอง ๔ คำ วรรคที่สาม ๖ คำ ในวรรคที่ ๑ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๒/๒ วรรคที่ ๒ แบ่งเป็น ๒/๒ วรรคที่ ๓ แบ่งเป็น ๒/๒/๒ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

ขึ้นกง/จงจำ/สำคัญ	ทั้งกน/ปนกัน
รำพัน/มิ่งไม้/ในดง	
ไกรร่าง/ยางยูง/สูงระหง	ตะลิงปลิง/ปริงประยงค์
คันทร/ส่งกลิ่น/ผืนผาง	
	(“กาพย์พระไชยสุริยา” สุนทรภู่)

๒) การใส่ทำนอง กาพย์ฉก ๑๖ วรรคที่ ๑, ๒ และ ๓ นิยมอ่านเสียงเสมอกัน หรือขึ้นลงตามเสียงวรรณยุกต์ ส่วนท้ายวรรคใดเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวาให้เอื้อนเสียงที่ท้ายวรรคนั้น (เครื่องหมาย / แทนการเอื้อนเสียง)

เห็นกวาง/ย่างเยื้อง/ชำเลื่องเดิน	เหมือนอย่าง/นางเชิญ
พระแสง/สำอาง/ข้างเคียง	
เขาสูง/ฝูงหงส์/ลงเรียง	เรีกร้อง/ช่องเสียง /
สำเนียง/นำฟัง/วังเวง	
	(“กาพย์พระไชยสุริยา” สุนทรภู่)

๖ การอ่านกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘

๑) การแบ่งจังหวะ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ๑ บท มี ๗ วรรค วรรคละ ๔ คำ มีการแบ่งจังหวะเป็น ๒/๒ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

ขึ้นใหม่/ในกน	ก กา/ว่าปน	ระคน/กันไป
เอ็นดู/ภรร	มานอน/ในไพร	มณฑล/ต้นไทร
ส่วน/สุมาลี	วันทา/สามี	เทวี/อยู่งาน
เฝ้าอยู่/ดูแล	เหมือนแต่/ก่อนกาล	ให้พระ/ภูบาล
		สำราญ/วิญญา
		("กาพย์พระไชยสุริยา" สุนทรภู่)

๒) การใส่ทำนอง กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ วรรคที่ ๑, ๒ และ ๓ ใช้เสียงเสมอยัน วรรคที่ ๔ ใช้เสียงสูง วรรคที่ ๖ ใช้เสียงต่ำและเอื้อนเสียงตรงคำสุดท้าย วรรคที่ ๕ และ ๗ ใช้เสียงเสมอกับวรรคที่ ๑, ๒ และ ๓ (เครื่องหมาย / แทนการเอื้อนเสียง)

วันนั้น/จันทร์	มีดา/รากร	เป็นบ/ริวาร
เห็นลัน/ดินฟ้า	ในป่า/ท่าธาร	มาลี/คลี่บาน /
เย็นฉ่ำ/น้ำฟ้า	ชื่นชะ/ผกา	วายุ/พาจร
สารพัน/จันทร์เอน	รีนเกลิน/เกสร	แดนต่อ/คลอร่อน /
		ว่าว่อน/เวียงระวัน
		("กาพย์พระไชยสุริยา" สุนทรภู่)

๗ การอ่านโคลงสี่สุภาพ

๑) การแบ่งจังหวะ โคลงสี่สุภาพ ๑ บท มี ๔ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค คือ "วรรคหน้า" และ "วรรคหลัง" วรรคหน้าในบาทที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มี ๕ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๓ หรือ ๓/๒ วรรคหลังในบาทที่ ๑, ๒ และ ๓ มี ๒ คำให้อ่านติดกัน ถ้าบาทที่ ๑ และ ๓ มีคำสร้อยเพิ่ม ๒ คำให้อ่านแบ่งจังหวะเป็น ๒/๒ ส่วนวรรคหลังในบาทที่ ๔ มี ๔ คำให้อ่านติดกันไม่เว้นวรรค ถ้ามีคำสร้อยเพิ่มอีก ๒ คำในบาทนี้ให้อ่านแบ่งวรรคเป็น ๔/๒ (เครื่องหมาย / แทนการแบ่งจังหวะ)

หญิงชาย/เหลือแหล่หล้า	ฤาญล/ยาภนา
เห็นแต่/เราสองคน	คู่ม้วย
จันใด/พอกับตน	เป็นดัง/นินา
แม่พ้อตาย/ตายด้วย	พ้อแลจ่อม/ใจแม่เอย
	("ลิลิตพระลอ" ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

๒) การใส่ทำนอง โคลงสี่สุภาพ บาทที่ ๑, ๒ และ ๔ อ่านเสียงขึ้นลงสูงต่ำตามเสียงวรรณยุกต์ในบาทที่ ๓ วรรคหน้า ต้องไล่ระดับเป็นเสียงสูงและคำท้ายของวรรคอ่านให้มีเสียงวรรณยุกต์จัตวาแล้วเอื้อนเสียงยาว นอกนั้นอ่านตามปกติตามเสียงวรรณยุกต์ (เครื่องหมาย / แทนการเอื้อนเสียง)

ก้านบัว/บอกลิเกดื่น	ชลธาร
มารยาท/ส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โศคนลาด/เพราะคำขาน /	ทวทราบ
หย่อมหญ้า/เหี่ยวแห้งเรื้อ	บอกร้าย/แสดงดิน
	("โคลงโลกนิติ" ชำระโดย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจเรื่องของจังหวะและการใส่ทำนองตามแบบแผนฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์แต่ละชนิดให้ถูกต้อง และต้องหมั่นฝึกฝนการใช้เสียงลักษณะต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพราะการอ่านบทร้อยกรองถือเป็นอัจฉริยลักษณ์ของภาษาไทยที่นอกจากจะทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้ซาบซึ้งในสุนทรีรสของบทประพันธ์ทั้งดงามด้วย

สรุปสาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงเป็นวิธีการอ่านที่ทำให้เกิดเสียงอันไพเราะ น่าฟัง มีทั้งการอ่านแบบร้อยแก้ว เป็นการอ่านด้วยเสียงธรรมดา และการอ่านทำนองเสนาะ ที่เป็นการอ่านออกเสียงสูง-ต่ำ มีการใช้เสียงด้วยวิธีพิเศษเพื่อให้เกิดความไพเราะในลักษณะต่างๆ มากกว่าการอ่านร้อยแก้ว การฝึกฝนการอ่านออกเสียงทั้ง ๒ รูปแบบนี้ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจหลักการอ่านออกเสียง และนำหลักการอ่านออกเสียงมาปฏิบัติให้ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้เสียง คำศัพท์ การออกเสียงที่ต้องตามอักขรวิธี รู้จังหวะ และการแบ่งวรรคตอน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

๑. นักเรียนเลือกบทอ่านร้อยแก้วและบทอ่านร้อยกรองตามความสนใจมานำเสนอ โดยสลับให้สมาชิกในห้องเรียนเป็นผู้ประเมินการอ่าน
๒. นักเรียนจัดทำรายการ "MC คลับวัยใส" คัดเลือกบทอ่านในลักษณะต่างๆ เช่น สารที่ให้ความรู้ สารที่ให้ความเพลิดเพลิน สารจรรโลงใจ หมุนเวียนกันมาฝึกอ่านออกเสียงในรูปแบบเสียงตามสายของโรงเรียนในช่วงพักกลางวัน
๓. จัดโครงการประกวดนักอ่านข่าวเสียงทอง เช่น ประกวดอ่านข่าวบันเทิง ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวในพระราชสำนัก
๔. จัดโครงการประกวดอ่านทำนองเสนาะ "เสนาะศัพท์สลับทำนองร้อยกรองไทย" ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านบทร้อยกรอง
๕. นักเรียนแบ่งกลุ่ม คัดเลือกวรรณกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น เรื่องสั้น นิยาย นวนิยาย แล้วสมมติตัวละคร จากนั้นนำเนื้อหาของเรื่องมาอ่านออกเสียงในรูปแบบของละครวิทยุ
๖. ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในลักษณะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยให้นักเรียนเลือกสารที่ตนเองสนใจมาอ่านออกเสียง แล้วบันทึกเป็นแถบเสียงเพื่อนำไปมอบให้กับผู้ด้อยโอกาสทางการมองเห็น
๗. ให้นักเรียนเลือกแหล่งเรียนรู้ตามความสนใจจากสื่อรูปแบบต่างๆ แล้วคัดเลือกตัวอย่างการอ่านออกเสียงที่ดีมานำเสนอในชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงนั้นๆ

การอ่านวิเคราะห์

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

๑. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๒)
๒. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๓)
๓. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆ จากการอ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๔)
๔. ตีความคำขวัญในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท (ท ๑.๑ ม.๑/๕)
๕. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักชวน โหม่งหัวใจ (ท ๑.๑ ม.๑/๖)
๖. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น (ท ๑.๒ ม.๒/๗)
๗. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต (ท ๑.๑ ม.๑/๘)
๘. มีมารยาทในการอ่าน (ท ๑.๑ ม.๑/๙)

แนวคิด

การอ่านวิเคราะห์ เป็นทักษะการอ่านที่ต้องอาศัยพื้นฐานการอ่านในรูปแบบต่างๆ มาประกอบกัน เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การประเมินความน่าเชื่อถือและคุณค่าของเรื่องที่อ่าน ความเข้าใจและรู้หลักการอ่านพื้นฐานจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านจับใจความ
๒. การอ่านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
๓. การอ่านวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสาร
๔. การอ่านวิเคราะห์คุณค่าของสาร
๕. มารยาทในการอ่าน